

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Рэктар БДУКМ

_____ Ю. П. Бондар

« _____ » _____ 2015 г.

Рэгістрацыйны № ВД- _____ /баз.

**ПАДРЫХОЎКА
АНСАМБЛЕВЫХ І АРКЕСТРАВЫХ ПАРТЫТУР**

*Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-17 03 01 Мастацтва эстрады (па напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-17 03 01-02
Мастацтва эстрады (камп'ютарная музыка)*

Мінск
БДУКМ
2015

СКЛАДАЛЬНІКІ:

К. П. Станкевіч, выкладчык кафедры мастацтва эстрады ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»;

С. Г. Горын, старшы выкладчык кафедры мастацтва эстрады ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

У. М. Каральчук, дацэнт кафедры інструментарна-акустычнай ўстановы адукацыі «Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі»;

А. Л. Карацееў, прафесар кафедры духоўнай музыкі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

кафедрай мастацтва эстрады ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пракакол № 9 ад 19.05.2014 г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пракакол № 5 ад 18.06.2014 г.)

Адказны за рэдакцыю: В. Б. Кудласевіч

Адказныя за выпуск: К. П. Станкевіч, С. Г. Горын

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная дысцыпліна «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» дазваляе навучыцца адаптаваць партытуры для розных складаў эстрадных ансамбляў і аркестраў, а таксама ствараць транскрыпцыі музычных фанаграм для выканання ў эстрадных ансамблях і эстрадна-сімфанічным аркестры. Яна цесна ўзаемазвязана з такімі спецыяльнымі дысцыплінамі, як «Аранжыроўка і пералажэнне музычных твораў», «Спецінструмент», «Чытанне і аналіз ансамблевых і аркестравых партытур», «Камп'ютарная аранжыроўка», «Тэорыя музыкі».

У межах дадзенай дысцыпліны студэнты павінны навучыцца ствараць, адаптаваць і падрыхтоўваць для выканання партытуры, якія ў далейшым будуць агучаны ў эстрадных ансамблях і эстрадна-сімфанічным аркестры. Гэтая акалічнасць мае вялікае значэнне для развіцця іх унутранага тэмбравага аркестравага слыху і мыслення.

Галоўная мэта вучэбнай дысцыпліны – набыць устойлівыя ўменні і навыкі па падрыхтоўцы партытур для выканання ў эстрадных ансамблях і эстрадна-сімфанічным аркестры.

Галоўнымі задачамі вучэбнай дысцыпліны з'яўляюцца:

– пашырэнне ведаў аб музычных інструментах эстрадных ансамбляў і эстрадна-сімфанічнага аркестра з мэтай выкарыстання іх сродкаў выразнасці пры падрыхтоўцы ансамблевых і аркестравых партытур;

– засваенне асаблівасцей адаптавання ансамблевых і аркестравых партытур для непасрэднага выканання ў эстрадных ансамблях і эстрадна-сімфанічным аркестры;

– засваенне асаблівасцей адаптавання музычных фанаграм для непасрэднага выканання ў эстрадных ансамблях і эстрадна-сімфанічным аркестры;

– развіццё ўнутранага тэмбравага слыху і аркестравага мыслення.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнт павінен *ведаць*:

– асноўныя прынцыпы стварэння партытур для эстрадных ансамбляў і эстрадна-сімфанічнага аркестра, акустычныя і мастацкія магчымасці ўсіх музычных інструментаў і прылад, якія выкарыстоўваюцца ў ансамблях і аркестры;

– прынцыпы пабудовы акордавай, гамафонна-гарманічнай і поліфанічнай фактуры эстрадна-сімфанічнага аркестра;

умець:

– выкарыстоўваць асноўныя прынцыпы аранжыроўкі і пералажэння музычных твораў для эстрадных ансамбляў і эстрадна-сімфанічнага аркестра на прафесійным узроўні;

– арыентавацца ў стылявых напрамках сучаснай музычнай культуры, а таксама выкарыстоўваць асаблівасці музычных стыляў і жанраў у аранжыроўках твораў беларускіх і замежных кампазітараў;

– выкарыстоўваць музычныя формы розных жанраў джазавай, рок- і поп-музыкі;

– самастойна працаваць над творам у працэсе стварэння аранжыроўкі;

валодаць:

– прынцыпамі стварэння партытуры для эстрадных ансамбляў і аркестраў розных складаў;

– стылістычнымі прыёмамі стварэння аранжыровак музычных твораў розных жанраў і форм джазавай, рок- і поп-музыкі.

У межах вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» прадугледжана абавязковае стварэнне студэнтамі ансамблевых і аркестравых партытур, якія агучваюцца ў канцэртных праграмах ансамбляў кафедры мастацтва эстрады і Маладзёжнага эстрадна-сімфанічнага аркестра.

Пры выкладанні дадзенай дысцыпліны выкарыстоўваюцца наступныя тэхналогіі навучання: інфармацыйныя, эўрыстычныя, эмацыянальна-мастацкія, асабова-арыентацыйныя, творчыя, камп’ютарнае навучанне.

У адпаведнасці з вучэбным планам на вывучэнне дысцыпліны «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» усяго адведзена 404 гадзіны, з якіх 216 гадзін – аўдыторныя (практычныя) заняткі.

Рэкамендаваная форма кантролю ведаў – залікі, экзамены.

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

Раздзелы і тэмы	Колькасць аўдыторных (практычных) гадзін
Уводзіны	2
Раздзел I. Асаблівасці стварэння транскрыпцый для эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра	
<i>Тэма 1.</i> Асаблівасці гучання ансамбля, аркестра ў параўнанні з камп'ютарнай фанаграмай	2
<i>Тэма 2.</i> Асаблівасці транскрыпцыі з музычнай фанаграмы. Замена музычных інструментаў пры транскрыпцыі ў адпаведнасці з кампазітарскім замыслам	12
<i>Тэма 3.</i> Асаблівасці транскрыпцыі партый ударнай устаноўкі і перкусіі. Асаблівасці транскрыпцыі і пераапрацоўкі электронных ударных інструментаў для ўдарнай устаноўкі і перкусіі	12
<i>Тэма 4.</i> Асаблівасці транскрыпцыі партыі фартэпіяна, гітары, бас-гітары і інш. Пераасэнсаванне і ўвядзенне ў партытуру партый музычных інструментаў	14
Раздзел II. Асаблівасці адаптацыі і пералажэння музычных твораў з розных саставаў ансамбляў і аркестраў для дадзенага складу эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра	
<i>Тэма 5.</i> Асаблівасці адаптацыі і пералажэння музычнага твора з партытуры эстраднага ансамбля для дадзенага (іншага) складу эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра	12
<i>Тэма 6.</i> Асаблівасці адаптацыі і пералажэння музычнага твора з партытуры сімфанічнага аркестра для эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра	14
<i>Тэма 7.</i> Асаблівасці адаптацыі і пералажэння музычнага твора з партытуры духавага аркестра для эстрадна-сімфанічнага аркестра	14
<i>Тэма 8.</i> Асаблівасці адаптацыі і пералажэння музычнага твора з партытуры ансамбля (аркестра) некласічнага складу для эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра	14
Раздзел III. Асаблівасці работы над формай музычнага твора і падрыхтоўкі партытуры эстраднай канцэртнай мініяцюры для выканання ў эстрадна-сімфанічным аркестры	
<i>Тэма 9.</i> Скарачэнне асобных частак музычнага твора	10
<i>Тэма 10.</i> Дабаўленне новых раздзелаў у музычны твор.	14

Асаблівасці работы над распрацоўкай музычнага матэрыялу	
<i>Тэма 11.</i> Асаблівасці чаргавання і спалучэння аркестравых эпізодаў	14
<i>Тэма 12.</i> Асаблівасці падрыхтоўкі аркестравых партый	16
Раздел IV. Падрыхтоўка партытуры для салістаў-інструменталістаў (ансамбля салістаў), салістаў-вакалістаў і эстрадна-сімфанічнага аркестра	
<i>Тэма 13.</i> Асаблівасці падрыхтоўкі партыі саліста-інструменталіста	16
<i>Тэма 14.</i> Асаблівасці падрыхтоўкі партый для ансамбля салістаў-інструменталістаў	16
<i>Тэма 15.</i> Асаблівасці падрыхтоўкі партыі салістаў-вакалістаў	16
<i>Тэма 16.</i> Асаблівасці напісання партыі бэк-вакалу	18
Усяго...	216

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Уводзіны

Мэта і задачы вучэбнай дысцыпліны. Узаемасувязь дысцыпліны «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» з вучэбнымі дысцыплінамі. Вучэбна-метадычнае забеспячэнне дысцыпліны. Адпаведнасць створанай аранжыроўшчыкам аркестравай партытуры рэальнаму складу эстраднага ансамбля і аркестра. Тыпы і віды эстрадных ансамбляў. Малыя, сярэднія, вялікія склады эстрадна-сімфанічнага аркестра. Адаптацыя ансамблевай і аркестравай партытуры па складанасці да тэхнічнага ўзроўню выканаўцаў ансамбля ці аркестра.

Раздзел I. Асаблівасці стварэння транскрыпцый для эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра

Тэма 1. Асаблівасці гучання ансамбля, аркестра ў параўнанні з камп'ютарнай фанаграмай

Асаблівасці гучання духавых, струнных і інструментаў рытм-секцыі ў рэпетыцыйным працэсе і на канцэртнай пляцоўцы. Адпаведнасць балансу паміж рознымі групамі аркестра. Спалучэнне тэмбраў у ансамблевай і аркестравай вертыкалі. Улік дынамічных асаблівасцей інструментаў у агульным гучанні. Дынамічны баланс у рэальным ансамблі, аркестры і ў камп'ютарнай фанаграме.

Тэма 2. Асаблівасці транскрыпцыі з музычнай фанаграмы.

Замена музычных інструментаў пры транскрыпцыі ў адпаведнасці з кампазітарскім замыслам

«Здым» (транскрыпцыя) музычнага твора з фанаграмы без наяўнасці нотнага тэксту, яго асаблівасці. Стварэнне, «вылічэнне» ансамблевай, аркестравай гармоніі і перагарманізацыя музычнага матэрыялу. Адаптацыя фанаграмы да розных складаў ансамбляў, а таксама эстрадна-сімфанічнага аркестра. Саўнд (гучанне) ансамбляў, аркестраў і эстрадных груп, магчымасць перадачы іх сродкамі рэальнага эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра ў канцэртных умовах. Адпаведнасць і ўзаемазамыняльнасць музычных інструментаў ан-

самбля, аркестра. Улік кампазітарскага замыслу пры замене музычных інструментаў.

Тэма 3. Асаблівасці транскрыпцыі партый ударнай устаноўкі і перкусіі. Асаблівасці транскрыпцыі і пераапрацоўкі электронных ударных інструментаў для ўдарнай устаноўкі і перкусіі

Партыя вялікага барабана і яе сувязь з лініяй бас-гітары, іх слыхавая дыферэнцыяцыя з мэтай найбольш дакладнай транскрыпцыі партыі ўдарнай устаноўкі. Адметныя рысы тэмбравага гучання камбінацый інструментаў ударнай устаноўкі (адначасовае гучанне вялікага і малога барабана, вялікага барабана і томаў, малога барабана і томаў). Дадатковы ўвод некаторых інструментаў ударнай устаноўкі з мэтай падтрымкі рытму музычнага твора. Спрашчэнне партыі ўдарных інструментаў пры транскрыпцыі. Стварэнне рытмічнай формулы ўдарнай устаноўкі з улікам асаблівасці стыляў. Транскрыпцыя і адаптацыя партыі электронных ударных інструментаў да выканання ў эстрадна-сімфанічным аркестры. Замена тэмбраў электронных ударных інструментаў тэмбрамі інструментаў ударнай устаноўкі, блізкімі па гучанні.

Тэма 4. Асаблівасці транскрыпцыі партый фартэпіяна, гітары, бас-гітары і інш. Пераасэнсаванне і ўвядзенне ў партытуру партый музычных інструментаў

Рытмічная формула акампанементу. Неабходнасць дасачынення фрагментаў партый фартэпіяна, гітары, бас-гітары і іншых музычных інструментаў, якія эпизадычна праслухоўваюцца ў партытуры. Слыхавая дыферэнцыяцыя тэмбру клавійных інструментаў (фартэпіяна). Слыхавая дыферэнцыяцыя тэмбру гітары. Слыхавая дыферэнцыяцыя тэмбраў духавых, струнных і іншых музычных інструментаў. Пераасэнсаванне партый музычных інструментаў з фанаграмы, у тым ліку электронных, якія адсутнічаюць у аркестры, з мэтай прыстасаваць іх да выканання іншымі інструментамі. Увядзенне ў партытуру партый інструментаў, якія адсутнічаюць у фанаграме.

Раздел II. Асаблівасці адаптацыі і пералажэння музычных твораў з розных саставаў ансамбляў і аркестраў для дадзенага складу эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра

*Тэма 5. Асаблівасці адаптацыі і пералажэння
музычнага твора з партытуры эстраднага ансамбля
для дадзенага (іншага) складу эстраднага ансамбля,
эстрадна-сімфанічнага аркестра*

Пераасэнсаванне партый музычных інструментаў эстраднага ансамбля ў адпаведнасці з дадзеным складам эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра. Дабаўленне фактурных элементаў, стварэнне кантрапунктаў на аснове гарманічных функцый музычнага тэксту. Унісоннае дубліраванне мелодычных галасоў і гарманічных ліній. Актаўнае дубліраванне ў розных групах аркестра з мэтай дабаўлення гукавога аб'ёму. Правядзенне мелодыі ў двух-, трох-, чатырохгалоссі.

*Тэма 6. Асаблівасці адаптацыі і пералажэння
музычнага твора з партытуры сімфанічнага аркестра
для эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра*

Агульныя і адрозныя рысы аркестравых груп у саставах сімфанічнага і эстрадна-сімфанічнага аркестраў. Узбуйненне фактурных элементаў, унісоны, актаўныя ўдваенні. Стварэнне рытмаформулы акампанементу. Выбар стылістыкі. Перадача тэмбраў інструментаў сімфанічнага аркестра сродкамі эстраднага ансамбля ці эстрадна-сімфанічнага аркестра.

*Тэма 7. Асаблівасці адаптацыі і пералажэння
музычнага твора з партытуры духовага аркестра
для эстрадна-сімфанічнага аркестра*

Агульныя і адрозныя рысы аркестравых груп у саставах духовага і эстрадна-сімфанічнага аркестраў. Перанясенне мелодыі з груп і ад салістаў духовага аркестра для груп і салістаў эстрадна-сімфанічнага аркестра. Састаўленне формулы акампанементу ў эстрадна-сімфанічным аркестры, улічваючы асаблівасці гучання акампанементу ў духовым аркестры. Перадача тэмбраў інструментаў духовага аркестра ў эстрадна-сімфанічным аркестры.

*Тэма 8. Асаблівасці адаптацыі і пералажэння
музычнага твора з партытуры ансамбля (аркестра)
некласічнага складу для эстраднага ансамбля,
эстрадна-сімфанічнага аркестра*

Ансамблі (аркестры) некласічнага складу, ансамблі (аркестры) з удзелаў этнічных інструментаў. Асаблівасці адаптацыі і пералажэння музычных твораў з партытуры ансамбля (аркестра) некласічнага складу для эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра. Перадача тэмбраў этнічных музычных інструментаў народаў свету ў эстрадным ансамблі, эстрадна-сімфанічным аркестры. Магчымасці электронных клавійных інструментаў пры адаптацыі музычных твораў з удзелаў этнічных інструментаў для выканання сродкамі эстраднага ансамбля, эстрадна-сімфанічнага аркестра.

**Раздзел III. Асаблівасці работы над формай
музычнага твора і падрыхтоўкі партытуры
эстраднай канцэртнай мініяцюры для выканання
ў эстрадна-сімфанічным аркестры**

Тэма 9. Скарачэнне асобных частак музычнага твора

Скарачэнне («купюры») асобных частак музычнага твора. Захаванне цэласнасці музычнай формы і лагічнасці развіцця мастацкага вобраза музычнага твора. Напісанне новых пераходаў і звязак паміж раздзеламі. Пераасэнсаванне танальнага плана музычнага твора, напісанне лагічных мадуляцый для выключэння нелагічных і рэзкіх пераходаў паміж раздзеламі. Перапрацоўка фактуры музычнага твора ў сувязі з новай формай (пры неабходнасці).

*Тэма 10. Дабаўленне новых раздзелаў у музычны твор.
Асаблівасці работы над распрацоўкай
музычнага матэрыялу*

Дабаўленне новых раздзелаў (інтэрлюдый, эпизодаў). Дасачыненне музычнага матэрыялу. Дабаўленне імправізацый на аснове музычнага матэрыялу арыгінала. Перапрацоўка фактуры музычнага твора ў сувязі з новай формай (пры неабходнасці). Кампазіцыйныя прыёмы для развіцця музычнай формы, распрацоўка музычнага матэрыялу, вар'іраванне, імправізацыі.

*Тэма 11. Асаблівасці чаргавання
і спалучэння аркестравых эпізодаў*

Прынцып чаргавання і спалучэння аркестравых эпізодаў, стылістычна абгрунтаванае чаргаванне сола, soli, аркестравых ансамбляў і tutti. Прынцып аркестравага кантрасту. Падтрымка партыі саліста. Суправаджэнне саліста. Стварэнне ўмоў для са-ліруючай партыі (стварэнне «свабоднай зоны» гучання, рэ-гістравы кантраст з папярэднім эпізодам, спрашчэнне аркестра-вай фактуры ў час гучання сола).

Тэма 12. Асаблівасці падрыхтоўкі аркестравых партый

Падрыхтоўка музычных партый для выканання ў аркестры, выгода для выканання партый аркестравымі выканаўцамі, вы-года перагортвання старонак партый, эстэтычнае афармленне аркестравых партый і партытуры, праверка адсутнасці памы-лак. Выстаўленне тэмпаў, метранома. Выстаўленне дынаміч-ных нюансаў, асаблівасцей характару музычнага твора. Ука-занні аўтара, аранжыроўшчыка музычнага твора, аўтара тэксту. Указанне аўтарскага права. Друкаванне (напісанне) аркестра-вай партытуры і музычных партый. Падрыхтоўка сола і імпра-візацый для непасрэдных выканаўцаў у эстрадна-сімфанічным аркестры.

**Раздзел IV. Падрыхтоўка партытуры
для салістаў-інструменталістаў (ансамбля салістаў),
салістаў-вакалістаў і эстрадна-сімфанічнага аркестра**

*Тэма 13. Асаблівасці падрыхтоўкі партыі
саліста-інструменталіста*

Улік тэхнічных і выразных магчымасцей непасрэдных выка-наўцаў-інструменталістаў партыі сола ў аркестры. Падрыхтоў-ка музычнай партыі для выканання сола ў аркестры, выгода пе-рагортвання старонак партыі, эстэтычнае афармленне ар-кестравай партыі саліста, праверка адсутнасці памылак. Паляг-чэнне (ускладненне) партыі сола ў залежнасці ад кваліфікацыі музыканта. Гарманічная сетка імправізацыі саліста.

*Тэма 14. Асаблівасці падрыхтоўкі партый
для ансамбля салістаў-інструменталістаў*

Улік тэхнічных і выразных магчымасцей непасрэдных выканаўцаў партыі *solі*, а таксама партый ансамбляў салістаў у аркестры. Стылізацыя гучання дыксіленда, ансамбля «комба», іншых відаў ансамбляў у складзе аркестра. Асаблівасці суправаджэння ў стылі дыксіленд. Проціпастаўленне, спалучэнне партыі *solі* (ансамбля салістаў) і аркестра. Прынцып аркестравага кантрасту. Хорус.

*Тэма 15. Асаблівасці падрыхтоўкі партыі
салістаў-вакалістаў*

Улік дыяпазонаў, тэхнічных і выразных магчымасцей непасрэдных выканаўцаў партыі вакалу. Транспанаванне музычнага твора ў выпадку несупадзення дыяпазонаў гучання голасу і партыі вакалу ў партытуры. Напісанне падрадкавага тэксту ў партыі вакалу. Афармленне вакальнай партыі. Асаблівасці перадачы партыі вакалу ад аднаго выканаўцы іншаму. Дуэты, трыя і іншыя ансамблі салістаў.

*Тэма 16. Асаблівасці напісання партыі
бэк-вакалу*

Улік дыяпазонаў, тэхнічных і выразных магчымасцей непасрэдных выканаўцаў партыі бэк-вакалу. Асаблівасці мужчынскіх і жаночых галасоў, іх спалучэнні. Аднародныя, змешаныя вакальныя ансамблі. Падтрымка партыі саліста-вакаліста. Фактурныя элементы партыі бэк-вакалу. Камбінаванае выкладанне партыі бэк-вакалу.

ИНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. *Браславский, Д. А.* Аранжировка для эстрадных ансамблей и оркестров / Д. А. Браславский. – М. : Музыка, 1974. – 392 с.
2. *Гаранян, Г. А.* Аранжировка для эстрадных и вокально-инструментальных ансамблей / Г. А. Гаранян. – М. : Музыка, 1986. – 224 с.
3. *Гаранян, Г. А.* Основы эстрадной и джазовой аранжировки / Г. А. Гаранян. – М. : Фонд Георгия Гараняна, 2010. – 252 с.
4. *Киянов, Б. П.* Руководство по инструментровке для эстрадных оркестров и ансамблей / Б. П. Киянов, С. И. Воскресенский. – Л. : Музыка, 1978. – 182 с.
5. *Олеников, К. В.* Аранжировка / К. В. Олеников. – Ростов н/Д : Феникс, 2003. – 112 с.
6. *Саульский, Ю. С.* Аранжировка для биг-бэнда: методические заметки / Ю. С. Саульский. – М. : Композитор, 2001. – 128 с.
7. *Чулаки, М. И.* Инструменты симфонического оркестра / М. И. Чулаки. – М. : Музыка, 1983. – 172 с.

Дадатковая

1. *Агафонников, Н. Н.* Симфоническая партитура / Н. Н. Агафонников. – Л. : Музыка, 1981. – 196 с.
2. *Банщиков, Г.* Законы функциональной инструментровки / Г. Банщиков. – СПб. : Композитор, 1999. – 240 с.
3. *Зряковский, Н. Н.* Общий курс инструментоведения / Н. Н. Зряковский. – М. : Музыка, 1976. – 480 с.
4. *Мальтер, Л.* Таблицы по инструментоведению / Л. Мальтер. – М. : Музыка, 1965. – 65 с.
5. *Модр, А.* Музыкальные инструменты / А. Модр. – М., 1959.
6. *Пистон, У.* Оркестровка : пер. с англ. / У. Пистон. – М. : Сов. композитор, 1990. – 459 с.

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі і выкананні самастойнай работы студэнтаў

Пры складанні заданняў самастойнай работы па вучэбнай дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» неабходна прадугледзець узрастанне іх складанасці: ад заданняў, якія фарміруюць дастатковыя веды па вывучаным вучэбным матэрыяле на ўзроўні пазнавання, да заданняў, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні ўзнаўлення, і далей да заданняў, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні ўжывання атрыманых ведаў.

Пры выкананні самастойнай работы па вучэбнай дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» студэнту неабходна асобную ўвагу звярнуць на дыяпазоны музычных інструментаў, іх тэхнічныя і выразныя магчымасці, асабліваасці фактуры музычных твораў.

Пералік рэкамендаваных сродкаў дыягностыкі

Для кантролю і самакантролю ведаў студэнтаў па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» выкарыстоўваецца наступны дыягнастычны інструментарый:

- 1) тэхнічны залік;
- 2) залік;
- 3) экзамен.

Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці студэнтаў

10 балаў ставіцца за дасканаласць выканання прадстаўленых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур», бездакорны ўзровень валодання ўсім арсеналам выразных і тэхнічных магчымасцей музычных інструментаў, а таксама па асноўных пытаннях, якія выходзяць за яе межы, выдатны ўзровень культуры выканання творчых заданняў;

9 балаў ставіцца за выдатнае выканання прадстаўленых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур», за высокі ўзровень валодання ўсім арсеналам выразных і тэхнічных магчымасцей музычных інструментаў, сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы, высокі ўзровень культуры выканання творчых заданняў;

8 балаў ставіцца за добрае выканання прадстаўленых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур», за дастатковы ўзровень валодання ўсім арсеналам выразных і тэхнічных магчымасцей музычных інструментаў, сістэматызаваныя веды па ўсіх пастаўленых пытаннях у аб'ёме вучэбнай праграмы, добры ўзровень культуры выканання заданняў;

7 балаў ставіцца за выканання прадстаўленых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» на сярэднім мастацкім узроўні, за дастатковы ўзровень валодання ўсім арсеналам выразных і тэхнічных магчымасцей музычных інструментаў, за сістэматызаваныя веды па ўсіх пастаўленых пытаннях у аб'ёме вучэбнай праграмы, добры ўзровень культуры выканання заданняў;

6 балаў ставіцца за выканання прадстаўленых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» на здавальняючым мастацкім узроўні, за дастатковы ўзровень валодання ўсім арсеналам выразных і тэхнічных магчымасцей музычных інструментаў, за дастатковыя веды па ўсіх пастаўленых пытаннях у аб'ёме вучэбнай праграмы, дастатковы ўзровень культуры выканання заданняў;

5 балаў ставіцца за выканання прадстаўленых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркес-

травых партытур» на здавальняючым мастацкім узроўні, за слабы ўзровень валодання арсеналам выразных і тэхнічных магчымасцей музычных інструментаў, за недастатковыя веды па ўсіх пастаўленых пытаннях у аб'ёме вучэбнай праграмы, сярэдні ўзровень культуры выканання заданняў;

4 балы ставіцца за выкананне прадстаўленых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» на нізкім мастацкім узроўні, за слабы ўзровень валодання арсеналам выразных і тэхнічных магчымасцей музычных інструментаў, за недастатковыя веды па ўсіх пастаўленых пытаннях у аб'ёме вучэбнай праграмы, сярэдні ўзровень культуры выканання заданняў, уменне рабіць высновы без істотных памылак;

3 балы ставіцца за выкананне прадстаўленых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур» на нізкім мастацкім узроўні, за нізкі ўзровень валодання арсеналам выразных і тэхнічных магчымасцей музычных інструментаў, за недастатковыя веды па пастаўленых пытаннях у аб'ёме вучэбнай праграмы, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў;

2 балы ставіцца за недастатковую колькасць патрабуемых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур», за фрагментарныя веды па пастаўленых пытаннях у аб'ёме вучэбнай праграмы, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў;

1 бал ставіцца за адсутнасць патрабуемых экзаменацыйных работ па дысцыпліне «Падрыхтоўка ансамблевых і аркестравых партытур», за адмову ад адказу.

Вучэбнае выданне

**ПАДРЫХТОЎКА
АНСАМБЛЕВЫХ І АРКЕСТРАВЫХ ПАРТЫТУР**

*Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
на вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-17 03 01 Мастацтва эстрады (на напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-17 03 01-02
Мастацтва эстрады (камп'ютарная музыка)*

Карэктар В. Б. Кудласевіч
Тэхнічны рэдактар А. Д. Захарэвіч

Падпісана ў друк 2015. Фармат 60x84 ¹/₁₆.
Папера пісчая № 2. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 0,99. Ул.-выд. арк. 0,61. Тыраж экз. Заказ

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/177 ад 12.02.2014.
ЛП № 02330/456 ад 23.01.2014.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ